

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **J. K.**, bývajúcej v P., zastúpenej JUDr. M. Z., advokátom so sídlom v K., proti žalovanému **P. D.**, bývajúcemu v P., **o ochranu osobnosti**, vedenej na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 12 C 171/2008, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 19. októbra 2009 sp. zn. 8 Co 120/2009, takto

r o z h o d o l :

Rozsudok Krajského súdu v Prešove z 19. októbra 2009 sp. zn. 8 Co 120/2009 **z r u š u j e** vo výroku, ktorým odmietol odvolanie žalobkyne ako aj v súvisiacom výroku o trovách prvostupňového a odvolacieho konania a vec v rozsahu zrušenia vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Poprad rozsudkom z 2. apríla 2009 č.k. 12 C 171/2008-92 žalovanému uložil povinnosť do 30 dní od právoplatnosti rozsudku na svoje náklady uverejniť ospravedlnenie žalobkyne v jednom vydaní týždenníka P. v nasledovnom znení: „Ja, P. D. sa ospravedlňujem pani J. K. za urážku jej ľudskej dôstojnosti, osobnej cti a poškodenia dobrej povesti, ktorého som sa dopustil dňa 30. júna 2008 v predajni J. na Sídlisku Z. v P. tým, že som ju nazval podvodníčkou a obvinil ju zo sprenevery“. V prevyšujúcej časti ohľadom nemajetkovej ujmy žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na ich náhradu.

Proti tomuto rozsudku okresného súdu vo výroku, ktorým žalobu vo zvyšnej časti zamietol a proti výroku o trovách prvostupňového konania podala žalobkyňa odvolanie.

Žalovaný napadol odvolaním výrok rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd žalobe vyhovel a uložil mu povinnosť uverejniť ospravedlnenie. Krajský súd v Prešove rozsudkom z 19. októbra 2009 sp. zn. 8 Co 120/2009 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej s výnimkou výroku, ktorým v prevyšujúcej časti žalobu zamietol; odvolanie žalobkyne odmietol. O trovách odvolacieho konania rozhodol tak, že žalovanému náhradu trov konania nepriznal a žalobkyňa na ich náhradu nemá právo. Odmietnutie odvolania žalobkyne odvolací súd odôvodnil tým, že jej odvolanie bolo podané po uplynutí odvolacej lehoty, keďže rozsudok súdu prvého stupňa bol doručený právnomu zástupcovi žalobkyne 25. apríla 2009 a odvolanie bolo do podateľne súdu doručené 12. mája 2009, teda po uplynutí lehoty na podanie odvolania, ktorá uplynula 11. mája 2009. Rozhodnutie o trovách odvolacieho konania odôvodnil § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení v § 142 ods. 1 O.s.p.

Rozsudok odvolacieho súdu vo výroku o odmietnutí odvolania žalobkyňa napadla dovolaním, v ktorom uviedla, že jej postupom odvolacieho súdu bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Podľa jej názoru bolo odvolanie nesprávne odmietnuté ako oneskorené, hoci ho podala včas. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uvádza, že rozsudok súdu prvého stupňa bol doručený 25. apríla 2009 a lehota na podanie odvolania skončila 11. mája 2009. Skutočný dátum doručenia si však odvolací súd neoveril správne, nakoľko rozsudok súdu prvého stupňa bol v skutočnosti doručený jej právnomu zástupcovi, ktorý preberá súdne zásielky priamo na Okresnom súde Poprad a aj súdne zásielky z tohto súdu nie sú mu doručované poštou, dňa 28. apríla 2009, preto odvolanie bolo podané včas a súd sa ním mal zaoberať. Z uvedených dôvodov žiadala v napadnutej časti, t.j. v odmietajúcom výroku rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec v rozsahu zrušenia vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu navrhol dovolanie odmietnuť. Uviedol, že tvrdenie koncipienta J. H., že zásielky z Okresného súdu Poprad nie sú mu doručované poštou a tieto preberá priamo na súde nie je pravdivé a tento iba využíva možnosti „kamuflovať“ príjem súdnych zásielok z tohto súdu. Postup odvolacieho súdu považuje za zákonný a nemá dôvod pochybovať o správnosti jeho rozhodnutia.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podala včas osoba oprávnená na tento procesný úkon, bez nariadenia

dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 a nasl. O.s.p.).

Dovolanie v danom prípade smeruje proti výroku rozsudku odvolacieho súdu o odmietnutí odvolania. Tento výrok je síce súčasťou rozsudku odvolacieho súdu, ale má charakter uznesenia a tento charakter nestráca, i keď rozhodnutie o odmietnutí odvolania (smerujúceho proti časti uplatneného nároku vo veci samej a proti výroku o trovách prvostupňového konania) s meritórnym rozhodnutím vo veci súvisí a je do neho pojatý (§ 167 ods. 1 O.s.p.). Vzhľadom na túto povahu rozhodnutia odvolacieho súdu o odmietnutí odvolania treba prípustnosť dovolania proti ním smerujúceho posudzovať podľa ustanovení, ktoré vymedzujú, kedy je prípustné dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu (§ 239 O.s.p.).

Pri skúmaní prípustnosti dovolania žalobkyne vychádzal dovolací súd z toho, že dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie, ktoré v danom prípade smeruje proti uzneseniu, je v zmysle § 239 ods. 1 O.s.p. prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. V zmysle § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Dovolanie žalobkyne smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktoré nevykazuje znaky niektorého z vyššie uvedených uznesení, proti ktorým je dovolanie prípustné. Jej dovolanie preto nie je v zmysle § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné. Prípustnosť tohto opravného prostriedku by prichádzala do úvahy len v prípade výskytu niektorej z väd uvedených v ustanovení § 237 O.s.p.

V zmysle § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Procesné vady konania uvedené v § 237 písm. a/ až e/ a písm. g/ O.s.p. žalobkyňa nenamietala a v dovolacom konaní ich existencia nevyšla najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

Žalobkyňa v dovolaní tvrdí, že k procesnej vade v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. došlo postupom odvolacieho súdu pri rozhodovaní o odmietnutí jej odvolania proti zamietajúcemu výroku rozsudku súdu prvého stupňa a v časti výroku o trovách prvostupňového konania.

Pod odňatím možnosti pred súdom konať v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožňuje realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. K odňatiu týchto práv dochádza v dôsledku nesprávneho – zákonu sa priečiaceho postupu súdu, ktorým je účastník vylúčený z ich realizácie. Judikatúra odvolacieho súdu za prípad odňatia možnosti pred súdom označuje aj postup súdu, ktorý sa z určitého procesného dôvodu odmietne zaoberať meritom veci (odmietne podanie alebo konanie zastaví alebo odvolací súd odmietne odvolanie) hoci procesné predpoklady pre taký postup nie sú dané.

Odvolanie sa podáva do 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje (§ 204 ods. 1 veta prvá O.s.p.). Do plynutia lehoty sa nezapočítava deň, keď došlo k skutočnosti určujúcej začiatok lehoty (§ 57 ods. 1 O.s.p.). Lehoty určené podľa týždňov, mesiacov alebo rokov končia sa uplynutím toho dňa, ktorý sa svojím označením zhoduje s dňom, keď došlo k skutočnosti určujúcej začiatok lehoty, a ak ho v mesiaci niet, posledným dňom mesiaca; ak koniec lehoty pripadne na sobotu, nedeľu alebo sviatok, je

posledným dňom lehoty najbližší nasledujúci pracovný deň (§ 57 ods. 2 O.s.p.). Lehota je zachovaná, ak sa posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť (§ 57 ods. 3 O.s.p.).

Z obsahu dovolania je zrejmé, že dovolateľka namieta správnosť záveru odvolacieho súdu o oneskorení podaní odvolania z dôvodu, že rozsudok súdu prvého stupňa jej právny zástupca prevzal priamo na súde dňa 28. apríla 2009, a nie ako uvádza odvolací súd, že mu bol doručený dňa 25. apríla 2009, ktorý deň pripadol na sobotu, kedy si zásielku na súde nemohol prevziať. Lehota na podanie odvolania preto nemohla uplynúť 11. mája 2009 ako nesprávne uvádza odvolací súd, ktorý jej odvolanie podané osobne na Okresnom súde Poprad dňa 12. mája 2009 ako oneskorene podané odmietol. Z obsahu spisu vyplývajú závažné pochybnosti o správnosti zistenia odvolacieho súdu, že rozsudok súdu prvého stupňa bol žalobkyni (jej právnenému zástupcovi) doručený 25. apríla 2009 a tým aj pochybnosti o nedodržíaní zákonom ustanovenej lehoty na podanie opravného prostriedku.

Okresný súd po podaní dovolania žalobkyňou v rámci šetrenia zameraného na odstránenie uvedených pochybností a obstaranie podkladov pre posúdenie podmienok prípustnosti dovolania žalobkyne vykonal podrobné šetrenie o spôsobe doručovania súdnych zásielok právnenému zástupcovi žalobkyne JUDr. M. Z.. Z úradného záznamu zamestnankyne podateľne Okresného súdu Poprad z 2. januára 2010 M. K. bolo zistené, že podateľňa súdu pracuje v dňoch pondelok až piatok, nebolo možné, aby rozsudok v tomto spore advokát prevzal na súde v sobotu 25. apríla 2009. Okresný súd ďalej zisťoval spôsob doručovania zásielok súdu právnenému zástupcovi žalobkyne, pričom úradné záznamy asistentky jednotlivých senátov okresného súdu (9 C, 10 C, 11 C, 12 C, 13 C, 15 P, 17 C, 19 C, 20 C, 13 Er, 16 Cb, 18 Cb) potvrdili, že JUDr. M. Z. v období od 23. apríla do 29. apríla 2009 neboli doručované poštou žiadne súdne zásielky s doručenkou.

So zreteľom na výsledky šetrenia spôsobu a včasnosti doručenia rozsudku súdu prvého stupňa dovolací súd dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa napadnutý odvolaním žalobkyne nebol doručovaný poštou (aj vzhľadom na absenciu náležitostí doručienky vid' č.l. 94 spisu), nemohol byť prevzatý ani na súde v sobotu dňa 25. apríla 2009. Preto za deň riadneho doručenia rozsudku súdu prvého stupňa bolo potrebné považovať deň, v ktorom zástupca dovolateľky skutočne prevzal rozsudok súdu prvého stupňa na súde, t.j. 28. apríl 2009. Odvolacia lehota v dôsledku toho žalobkyni začala plynúť 29. apríla 2009 a skončila

13. mája 2009, ktorý bol posledným dňom na podanie odvolania. Odvolanie, ktoré podala žalobkyňa v podateľni Okresného súdu Poprad 12. mája 2009, bolo preto podané v odvolacej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.).

Z uvedeného vyplýva, že žalobkyni bola odmietnutím odvolania (ku ktorému došlo bez splnenia podmienok pre postup podľa § 218 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) znemožnená realizácia jej procesného oprávnenia domáhať sa vecného preskúmania rozhodnutia súdu včas podaným opravným prostriedkom. Vo vzťahu k tejto účastníčke došlo k odňatiu možnosti pred súdom konať v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p.

Vyššie uvedená procesná vada zakladá vždy prípustnosť dovolania a je zároveň tiež dôvodom, pre ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie zrušiť. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto uznesenie Krajského súdu v Prešove v napadnutej časti (ohľadom výroku o odmietnutí odvolania žalobkyne) zrušil (§ 243b ods. 1 O.s.p.) a zároveň zrušil aj súvisiaci výrok o trovách prvostupňového a odvolacieho konania a vec v rozsahu zrušenia vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 21. júla 2010

JUDr. Daniela S u č a n s k á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková